ଚନି

ବନାମ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ଜୁଲାଇ 6, 2006

[ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ ଏବଂ ଲୋକେଶ୍ୱର ସିଂ ପନ୍ତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973; ଧାରା 360, 361/ଅପରାଧୀ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1958; ଧାରା 4 ।

ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ - ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ତୁଳନାରେ ସଂହିତାର ଧାରା 360 - କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା:ଯେଉଁଠାରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ, ସଂହିତାର ଧାରା 360 କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟଥା ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିବା ଅତ୍ୟଧିକ ଅବାଞ୍ଛିତ ପରିଣାମ ଆଣିବ - ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଲାଭପ୍ରଦ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକର ବିଶେଷ କାରଣ ଦେଇ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ -କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ସଂହିତାର ଧାରା 360 ଏବଂ 361 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦେଇଥାଏ - ଯଦିଓ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ବିଚାର କରିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲରେ ରାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, କିନ୍ତୁ ମାମଲାର ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅଧିନିୟମ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଅନୁଯାୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି - ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ - ଧାରା 8 (1) ।

ଏହି ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ତାହା ଥିଲା ଯେ ଅପରାଧୀ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 360 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକାସାଙ୍ଗରେ କିମ୍ବା କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: 1.1. ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂହିତାର ଧାରା **360**ର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା ଏକ ଅଣ-ବୈଧତା କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ଯାହାର ପରିଣାମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବାଞ୍ଛିତ ହେବ, ଯାହାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । ତଥାପି, ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ନିଜ ବିଚାର ଅନୁସାରେ, ସଂହିତାର ଧାରା **361** ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଲାଭପ୍ରଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ କରିଛି; ତାହା ସଂହିତାର ଧାରା **360** ହେଉ କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉ । କେବଳ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରୟୋଗକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅଟକାଯାଇପାରିବ ।

1.2. ଦୁଇଟି ନିୟମ, ଯଥା। ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, **1973** ଏବଂ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, ଏହାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ସହ-ବିଦ୍ୟମାନ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ସହ-ବିଦ୍ୟମାନ ଅସଙ୍ଗତ ଫଳାଫଳ ଆଣିବ । ସଂହିତାର ଧାରା **360** ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ସମୟରେ ଲାଗୁ ରଖିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଧାରା **360** ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ସଂହିତାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଆନୀତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **8 (1)** ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି, ସଂହିତାର ଧାରା **360**ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂହିତାର ଧାରା **360, 361** ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦେଇଥାଏ ।

2. ଯଦିଓ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲରେ ରାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, କିନ୍ତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯଥାସ୍ଥିତି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ସଂହିତାର ଧାରା **360** ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 721/2006 ।

Crl.A. ସଂଖ୍ୟା 276/81ରେ ଲକ୍ଷ୍ନୌର ଆହ୍ଲାବାଦ ଖଣ୍ଡପୀଠରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 28.5.2004 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 469/2006ରେ 31.1.06 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ I

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୌରଭ ମିଶ୍ର ଏବଂ ଏନ୍. ଅନ୍ନପୁରାଣୀ I

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା I ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା I

ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଲକ୍ଷ୍ନୌ ବିଚାରପୀଠ, ଲକ୍ଷ୍ନୌର ଜଣେ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶର ବୈଧତା ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ରାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ତିନୋଟି ଅପିଲ୍ ର ଫଇସଲା କରାଯାଇଥିଲା I ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 276/1981 ଦାୟର କରିଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 492/1981 ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା I ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା, ବିଦ୍ୱାନ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ଜଜ୍, ଉନ୍ନାଓଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଚାରି ଜଣଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ୍ ସଂଖ୍ୟା 541/1983 ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ରହିଥିବା ମୋହନ ଲାଲ, ଭଗବତୀ, ଗିରିଶ ଏବଂ ବିନୋଦ କୁମାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ I ଆବେଦନକାରୀ ଛନ୍ନିଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଆଇପିସି') ର ଧାରା 304 ଭାଗ 2, 323/149 ଏବଂ 147 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା I ପ୍ରଥମ ଦଫାରେ ତାଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଫାରେ ଛଅ ମାସ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ 250/- ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଏବଂ ତୃତୀୟ ଦଫାରେ ଏକ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡର ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା I ମୋହନ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣଙ୍କୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କରିଥିବା ଅପିଲକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ I ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅପିଲ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହାକୁ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା I ଆଇପିସିର ଧାରା 304 ଭାଗ 2 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 323 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ

ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ରାଜା ରାମଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ଆଘାତ ଦେଇଥିବା କାରଣରୁ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 149 ସହିତ ଧାରା 323 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣକୁ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 323କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏପରି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 147 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା ।

25.8.2004 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 469/2006 ଭାବରେ ନାମାଙ୍କିତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାର୍ଥନା ଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କୁ ଅପରାଧୀ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1958 ର ଧାରା 4 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ') କିମ୍ବା ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 360 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସଂହିତା') ଅନୁଯାୟୀ ପରିବୀକ୍ଷାରେ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ଏକ ଆଦେଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଯେଉଁ ଆଳକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଡକାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏକ ଦଶନ୍ଧିରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଏହି ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜ୍ୟର ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଲେ ଏବଂ ଏକ ରାୟ ପାରିତ କଲେ ଯାହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରକୃତ ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥିତ ରହିପାରିନଥିଲେ । ଯାହା ହେଉ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇପିସିର ଧାରା 304 ଭାଗ-2 ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ତରଫରୁ କୌଣସି ଉପସ୍ଥିତି ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂହିତାର ଧାରା 360ର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା ଏକ ଅଣ-ବୈଧତା କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ଯାହାର ପରିଣାମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବାଞ୍ଛିତ ହେବ, ଯାହାକୁ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ସଂହିତାକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । ତଥାପି, ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ନିଜ ବିଚାର ଅନୁସାରେ, ସଂହିତାର ଧାରା 361 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଲାଭପ୍ରଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ କରିଛି; ତାହା ସଂହିତାର ଧାରା 360 ହେଉ କିମ୍ବା ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉ । କେବଳ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରୟୋଗକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅଟକାଯାଇପାରିବ । ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନାତ୍ମକ ଉନ୍ନତିକରଣ ସଂହିତାର ଧାରା 360 ର ଉପଧାରା (10) ରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଉକ୍ତ ଧାରାରେ କିଛି ବି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ନିଜସ୍ୱ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠତା ରହିଛି ।

ସଂହିତାର ଧାରା 360 କେବଳ 21 ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୟସର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଡିତ ଯାହା କେବଳ ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ସାତ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ କମ୍ ଅବଧି ପାଇଁ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, 21 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ନ ଥିବା କୌଣସି ମହିଳା । ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଧାରା 4ର ପରିସର ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ । ଏହା ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ନଥିବା ଏପରି ଅପରାଧ କରିଥିବା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ସଂହିତାର ଧାରା 360 ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସହାୟତା କରିବାରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଭୂମିକା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ କି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 କିମ୍ବା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ସହିତ ଅଯୋଗ୍ୟତା, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସଂହିତାରେ ସମାନ୍ତରାଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଏହିପରି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିବା ଦୁଇଟି ଆଇନ ଏକା ସମୟରେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହ-ବିଦ୍ୟମାନ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ସହ ବିଦ୍ୟମାନ ଅସଙ୍ଗତ ଫଳାଫଳ ଆଣିବ । ସଂହିତାର ଧାରା 360

ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ସମୟରେ ଲାଗୁ ରଖିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଧାରା 360 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ସଂହିତାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଆନୀତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି, ସଂହିତାର ଧାରା 360ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।

କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂହିତାର ଧାରା 360, 361 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦେଇଥାଏ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ମତରେ ଯଥାର୍ଥ ଯେ ରାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯଥାସ୍ଥିତି ପରିବୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ସଂହିତାର ଧାରା 360 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିନାହୁଁ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏସ୍.କେ.ଏସ୍. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।